

УДК: 657.471

Кучеркова С.О.

Таврійський державний агротехнологічний університет

ВДОСКОНАЛЕННЯ АНАЛІТИЧНОГО ОБЛІКУ КРЕДИТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ

В статті розглядається облік кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги на прикладі сільськогосподарського підприємства, пропонується удосконалення аналітичного обліку по цьому виду поточної заборгованості, зокрема використання вдосконаленої відомості обліку кредиторської заборгованості.

Ключові слова: поточні зобов'язання, розрахунки з постачальниками та підрядниками, кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги.

Kucherkova S.

IMPROVING ANALYTICAL ACCOUNTS PAYABLE

In the article accounting of accounts payable on the goods, works, services on an agricultural enterprise example is considered, analytical accounting improvement by this kind of current indebtedness, except that, use of the advanced sheet of accounting of accounts payable is offered.

Keywords: current obligations, calculations with suppliers and contractors, accounts payable for the goods, works, services.

Кучеркова С.О.

СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ АНАЛИТИЧЕСКОГО УЧЕТА КРЕДИТОРСКОЙ ЗАДОЛЖЕННОСТИ

В статье рассматривается учет кредиторской задолженности за товары, работы, услуги на примере сельскохозяйственного предприятия, предлагается совершенствование аналитического учета по этому виду текущей задолженности, в частности использование усовершенствованной ведомости учета кредиторской задолженности.

Ключевые слова: текущие обязательства, расчеты с поставщиками и подрядчиками, кредиторская задолженность за товары, работы, услуги.

Постановка проблеми у загальному вигляді і її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. Переглядаючи досягнення щодо реформування бухгалтерського обліку зрозуміло, що все одно ще багато питань потребують розглядання та впровадження нововведень. Адже на ряду із швидким розвитком науково-технічного прогресу, впровадження нових інноваційних технологій стоїть недостатнє врахування інформаційних потреб для використання в управлінні виробничо-фінансовій

діяльності будь-якого підприємства. Саме тому актуальним є питання розробки та поліпшення інформаційного забезпечення обліку кредиторської заборгованості підприємства за товари, роботи і послуги.

Аналіз останніх досліджень, у яких започатковано вирішення проблеми. Проблемою ведення аналітичного обліку кредиторської заборгованості, дослідженнями щодо певних особливостей вимог до ведення обліку поточної, а зокрема й кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги останнім часом займалися такі вчені, як Бутинець Ф.Ф., Огійчук М.Ф., Плаксієнко В.Я., Сук Л.К., Ткаченко Н.М. та багато інших науковців. Їх праці значною мірою вплинули на розвиток бухгалтерського обліку.

На ряду з цим залишається актуальним проблема удосконалення облікового забезпечення аграрних підприємств, зокрема обліку кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги. Проаналізувавши праці, які розглядають ці напрямки, невіршеним залишається питання щодо удосконалення аналітичного обліку поточної, зокрема кредиторської заборгованості. Вважаємо, що вирішення цієї проблеми надасть можливість своєчасного отримання якісної інформації для ефективного управління підприємством.

Цілі статті. Основною метою цієї статті є удосконалення аналітичного обліку кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги для прийняття управлінських рішень щодо розвитку сільськогосподарського виробництва, а також з метою кращого забезпечення споживачів обліково-економічною інформацією.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Методологічні вимоги до формування в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності інформації про зобов'язання, а також принципи відображення зобов'язань у фінансовій звітності визначає П(С)БО 11 «Зобов'язання», [3].

Відповідно до нього зобов'язання - це заборгованість підприємства, що виникла внаслідок минулих подій і погашення якої в майбутньому, як очікується, призведе до зменшення ресурсів підприємства, що втілюють в собі економічні вигоди, [3].

Основними контрагентами підприємств при закупівлі предметів та засобів праці є постачальники і підрядники.

Розрахункові взаємовідносини між постачальниками і покупцями виникають у процесі господарської діяльності підприємств, і цим

відносинам, як правило, повинне передувати укладання договорів (контрактів) купівлі-продажу товарно-матеріальних цінностей, договорів підряду на виконання різних робіт, надання послуг тощо [1, с.125].

Відповідальність за своєчасну і якісну підготовку необхідних матеріалів та оформлення договірних відносин, а також облік, реєстрацію, зберігання договорів рекомендується покладати на службу, відповідальну за підготовку і оформлення договірних відносин відповідно до покладених на неї функцій (матеріально-технічного забезпечення, збуту, комерційну, маркетингу, менеджменту, технічного контролю, реклами, капітального будівництва, фінансів, транспорту, інші служби відповідно до їх функцій в порядку, визначеному на підприємстві).

На ДПДГ «Мелітопольське» в наказі про облікову політику зазначені структурні підрозділи, які відповідають за роботу з постачальниками та підрядниками, процедури поточного контролю за правильністю розрахунків з постачальниками та підрядниками, а також документообіг по розрахунках з постачальниками та підрядниками.

Кредиторською заборгованістю на ДПДГ «Мелітопольське» представлені поточні зобов'язання підприємства, які відображають його заборгованість перед партнерами по комерційних операціях згідно з рахунками, прийнятими до оплати.

На ДПДГ «Мелітопольське» більша частина операцій із зобов'язаннями виникає на підставі попередньо укладеного договору. Цей договір являє собою юридичне джерело договірних господарських зобов'язань.

На підприємстві поточна кредиторська заборгованість за товари, роботу, послуги обліковується на рахунку 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками», субрахунках: 631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками», 632 «Розрахунки з іноземними постачальниками». Цей рахунок є пасивним. При цьому відображають за кредитом цього рахунку заборгованість за отримані від постачальників і підрядників товарно-матеріальні цінності, прийняті роботи, послуги, а за дебетом слід відображати погашення, списання цієї заборгованості. Синтетичні записи з карток переносяться в оборотну відомість, щоб перевірити відповідність даних аналітичного обліку. При цьому сума за оборотною відомістю має відповідати сальдо за рахунком 63.

Таблиця 1

Удосконалення відомості обліку кредиторської заборгованості в ДПДГ «Мелітопольське», тис. грн.

Найменування постачальника (підрядника)	Регістраційний № документа, № платіжного документа	№ і дата прибуткового документа	Залишок на початок місяця (кварталу, року)		20 «Виробничі запаси»	21 «Поточні біологічні активи»	23 «Виробництво»	28 «Товари»	91 «Виробничі витрати»
			Дебет	Кредит					
А Б	В	Г	1	2	3	4	5	6	7
1 ГРХ «Мелітополь»	108	№132, 03.12.09					12		6
2 Агро-Сервіс	95	№115, 05.11.09			24				
3 Ерідон	98	№123, 09.11.09			1153				
Всього					1177		12		6

З кредиту рахунку 63 в дебет рахунків: 15, 20, 21, 22, 23, 24, 28;

Продовження табл. 1

	Разом по кредиту	Дата виникнення заборгованості	Сума акцепту по рахунку або вартість невідфактурованих поставок	Відмітки про оплату і списання по рахунках обліку грошових коштів				Залишок на кінець місяця (кварталу, року)						
				з поточного рахунку	з інших рахунків	разом по дебету	в т.ч. за непередбачуваним вантаж	Дебет	Кредит					
8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
		18	12.09											18
		24	11.09											24
		1153	11.09											1153
		1195												1195

Для визначення порядку та форми розрахунків між постачальниками та підрядниками на ДПДГ «Мелітопольське» існують господарські договори. В них в повній мірі зазначаються всі ці показники. Господарський договір є важливою підставою виникнення зобов'язань, він являє собою основну форму реалізації товарно-грошових відносин.

Для того, щоб проконтролювати розрахункові відносини по товарних операціях необхідно проаналізувати первинні документи з обліку розрахунків з постачальниками та підрядчиками. Для контролю розрахунків з вітчизняними постачальниками та підрядчиками вивчаються документи постачальника, а саме: розрахунки-фактури, накладні, товарно-транспортні накладні, рахунки, акти прийняття робіт, послуг, податкові накладні.

Для аналізу кредиторської заборгованості на підприємстві треба застосувати оцінку фінансового стану підприємства. Вся інформація про кредиторську заборгованість підприємства за товари, роботу, послуги міститься в балансі підприємства, а саме в четвертому розділі пасиву (код рядка 530), [4].

Для підтвердження кредиторської заборгованості на ДПДГ «Мелітопольське» зберігаються акти звірок взаємних розрахунків між підприємствами.

Також слід зазначити, що на ДПДГ «Мелітопольське» проводиться поточний контроль, при якому щоденно переглядається виписки з банку, об'яви з банку про рахунки постачальників, записи у реєстрі бухгалтерського обліку.

Облік поточної кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги на ДПДГ «Мелітопольське» ведеться у відомості обліку кредиторської заборгованості і після цього ці дані накопичуються у журналі-ордері №6. Також на ДПДГ «Мелітопольське» ведеться реєстр, який містить всіх кредиторів, суму заборгованості та дату виникнення заборгованості. Аналітичний облік на підприємствах ведеться окремо по кожному постачальнику та підряднику в розрізі кожного документу на сплату окремо.

Проведені дослідження показали, що існуюча на підприємстві відомість обліку кредиторської заборгованості є не досить інформаційномісткою.

Отже доречним буде запропоноване удосконалення форми та змісту відомості обліку кредиторської заборгованості, табл. 1.

Удосконалення відомості дає змогу більш детально та повніше розглянути кредиторську заборгованість за отримані товари, надані роботи, надані послуги, отримати більш ширшу та повнішу інформацію про неї, а саме: зазначається реєстраційний номер документа та платіжного документа, номер і дата прибуткового документа, показується залишок на початок місяця (кварталу, року), а також висвітлюється більш повна інформація щодо рахунків, сума на яких переноситься з кредиту рахунка 63 в дебет рахунків 15,20,21,22,23,24,28. Також зазначається сума акцепту по рахунку або вартість невідфактурованих поставок, а також в повній мірі розкривається інформація про оплату і списання обліку грошових коштів, та наприкінці визначається залишок на кінець місяця (кварталу, року).

Висновки. Таким чином можна зробити висновок, що запропоноване нами удосконалення значно об'єднає всю інформацію по кредиторській заборгованості, зробить її цілісною і дасть змогу користувачам, зокрема керівнику підприємства, значною мірою мати змогу отримати повну інформацію щодо стану заборгованості перед кредиторами за отримані товари, отримані послуги, надані роботи.

Список використаних джерел:

1. Бухгалтерський облік на сільськогосподарських підприємствах: Підручник. – 5-ге вид., перероб. і допов. / М.Ф. Огійчук, В.Я. Плаксієнко, Л.Г. Панченко та ін.; За ред. проф. М.Ф. Огійчука. – К.: Вища освіта, 2003. – 800с.: іл.
2. Організація бухгалтерського обліку. Підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів. / За редакцією проф. Ф.Ф. Бутинця. – 3-є вид., доп. і перероб. – Житомир: ПП «Рута», 2002. – 592с.
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання» [Електронний ресурс] / Міністерство фінансів України – Режим доступу: <http://www.dtk.com.ua/>
4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 "Баланс": Затверджено наказом Міністерства фінансів України від 31 березня 1999 р. № 87. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 21 червня 1999 р. № 396/3689 // Все про бухгалтерський облік. - 1999. - № 88 (391). - С. 4.